

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobců: **a) APOTEX EUROPE B.V.**, se sídlem Darwinweg 20, Leiden, Nizozemské království, **b) Zentiva, k.s.**, IČ: 49240030, se sídlem U Kabelovny 130, Praha 10, **c) Zentiva, a. s.**, IČ: 31411771, se sídlem Einsteinova 24, Bratislava, Slovenská republika, všichni zast. JUDr. PharmDr. Vladimírem Bíbou, advokátem, se sídlem Duškova 164/45, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého nám. 375/4, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2016, č. j. 9 Ad 20/2012 - 102,

t a k t o :

Návrh žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 9. 2012, č. j. MZDR20750/2012, sp. zn. FAR: L163/2012 k sp. zn. SUKLS115675/2009 zamítl odvolání žalobce a) proti výroku č. 1., 5., 6., 7., 8., 9., žalobce b) proti výroku 1., 44., žalobce c) proti výroku 1., 22., 23., 24., a potvrdil rozhodnutí Státního ústavu pro kontrolu léčiv (dále jen „SÚKL“) ze dne 25. 4. 2012, sp. zn.: SUKLS115675/2009 ve věci společného správního řízení o změně výše a podmínek úhrady léčivých přípravků v zásadě terapeuticky zaměnitelných s léčivým přípravky náležejícími do referenční skupiny č. 86/2 – antidepressiva, selektivní inhibitory reuptake monoaminů působící na jeden transmitterský systém (SSRI, NARI, SARI), reverzibilní inhibitory monoaminoxidázy (RIMA), enhacery reuptake serotoninu (SRE), p.o., podle vyhlášky č. 384/2007 Sb., o seznamu referenčních skupin, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 4. 2016, č. j. 9 Ad 20/2012 – 102, rozhodnutí žalovaného zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a rozhodl dále, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 36.516 Kč k rukám jeho zástupce.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž požádal o přiznání odkladného účinku. Tento návrh odůvodnil tím, že městský soud při vypořádání žalobních námitek zcela opominul zohlednit hlavní důkaz stěžovatele, který v souladu s 39c odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., a vyhláškou č. 384/2007 Sb., prokazuje v zásadě terapeutickou zaměnitelnost předmětných léčivých přípravků. Platná právní úprava uvedení léčivých látek v uvedené vyhlášce přikládá stěžejní roli při posouzení terapeutické zaměnitelnosti

léčivých přípravků. V odůvodnění rozsudku je konstatována nezákonnost aplikace koeficientů při hledání nejméně nákladného léčivého přípravku ve skupině č. 224, příloze č. 2, zákona č. 48/1997 Sb., za současného připuštění výpočtu základní úhrady pouze podle ustanovení § 39c odst. 2 písm. a) až d) téhož zákona, ačkoli zde není uveden žádný konkrétní postoj k aplikaci ustanovení § 39c odst. 5 tohoto zákona. Správní orgány by se tak při postupu v souladu s kasační stížností napadeným rozsudkem nutně dostaly do rozporu s právními předpisy a jejich další rozhodování by bylo nepřipustně ochromeno.

[4] Stěžovatel dále poukázal na nežádoucí efekt případného rapidního plošného snížení úhrad předmětných léčivých přípravků, který by přímo ohrozil depresivní pacienty na jejich zdraví a životě. Výše uvedený rozpor s právními předpisy by navíc s vysokou pravděpodobností vedl k dalším sporům mezi účastníky řízení a k dalším správním žalobám. Stěžovatel by mohl být rovněž ohrožen žalobami na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím a hrozí mu v tomto směru vážná újma. Stěžovatel dále zmínil usnesení ze dne 13. 5. 2010, č. j. 3 Ads 48/2010 – 198, v němž Nejvyššího správní soud poukázal na závěry uvedené v usnesení rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49.

[5] Žalobce ve vyjádření k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku uvedl, že stěžovatel svůj návrh odůvodnil skutečnostmi, které vůbec nedokládají splnění zákonných důvodů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a upozornil na řadu věcí, v nichž Nejvyšší správní soud v obdobných věcech zamítl návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatele.

[6] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Návrh stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle názoru vyjádřeného v již zmíněném usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, publikovaném pod č. 1255/2007 Sb. NSS „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenabraditelné újmě.*“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy vrácení řídičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[8] Nejvyšší správní soud dále stejně jako např. v usnesení ze dne 15. 7. 2009, č. j. 6 Ads 87/2009 – 49, upozorňuje, že institut odkladného účinku je primárně spjat s žalobou jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznáváný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost jako orgánu moci výkoné, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti.

pokračování

[9] Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možností přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. za přiměřeného použití ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Z textu posledně uvedeného ustanovení, konkrétně ze slovního spojení „na návrh žalobce“, je možno usuzovat, že odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech.

[10] Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku pravomocného rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí soudů. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nepoměrně větší újmě.

[11] Argumentaci stěžovatele, dle které městský soud opomenul hlavní důkaz a dospěl k nesprávnému právnímu závěru ohledně aplikace koeficientů při hledání nejméně nákladného léčivého přípravku, není možné při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti zohlednit, neboť bude předmětem až meritorního posouzení. Stěžovatel se touto argumentací v podstatě snaží docílit odvrácení účinku pravomocného rozsudku městského soudu pouze z důvodu jeho možné nesprávnosti. Takový účinek však přiznání odkladného účinku mít nemůže, neboť by šlo o extenzivní užití institutu odkladného účinku, které by vyžadovalo faktické předběžné posouzení pravděpodobného úspěchu kasačních námitek (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2012, č. j. 5 As 144/2012 – 27).

[12] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani tvrzením stěžovatele, že by se správní orgány při postupu v souladu s kasační stížností napadeným rozsudkem nutně dostaly do rozporu s právními předpisy, jejich další rozhodování by bylo nepřipustně ochromeno, došlo by k rapidnímu plošnému snížení úhrad předmětných léčivých přípravků, který by přímo ohrozil depresivní pacienty na jejich zdraví a životě, dalším sporům mezi účastníky řízení a k dalším správním žalobám. Jedná se totiž o tvrzení ve své podstatě spekulativní, jež stěžovatel nijak nedokládá a nekonkretizuje. Nejvyšší správní soud v této souvislosti dále konstatuje, že povinnost správního orgánu řídit se právním názorem, který městský soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, se vztahuje pouze na další řízení před správním orgánem v konkrétní posuzované věci (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a nelze ji bez dalšího vztahovat na jiné, byť obdobné případy v situaci, kdy byla proti danému rozsudku městského soudu podána kasační stížnost a kdy správní orgán řádně zdůvodní, proč se hodlá odchýlit od názoru krajského (městského) soudu vysloveného v jiné věci. Nelze tak konstatovat, že by správní orgány byly bez dalšího povinny postupovat před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatele podle názoru vysloveného v napadeném rozsudku městského soudu i v jiných věcech (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2015, č. j. 5 As 93/2015 - 31).

[13] K poukazu stěžovatele na skutečnost, že by mohl být ohrožen žalobami na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, Nejvyšší správní soud konstatuje, že bez konkrétního důkazu nelze takový následek rozsudku městského soudu nyní předjímat.

[14] K závěrům uvedeným v usnesení Nejvyššího správního ze dne 13. 5. 2010, č. j. 3 Ads 48/2010 – 198, Nejvyšší správní soud konstatuje, že skutečnost, že by v případě případného zrušení napadeného rozsudku krajského soudu „obživlo“ původní rozhodnutí stěžovatele, nemůže znamenat nepoměrně větší újmu, která by odůvodňovala přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti. V takovém případě by totiž musel Nejvyšší správní soud přiznávat odkladný účinek automaticky všem kasačním stížnostem podaným žalovanými správními orgány, což usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, vylučuje.

[15] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny.

[16] Z důvodů uvedených proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2016

JUDr. Jíří Palla
předseda senátu